

פּוֹרְקֵי מַלְחָמָה קְטָנָה

המלחמה של ימינו, «המלחמה הגדולה» כהא הידיעה, מגלה בחיקה חזיונות הרחוקים מאד מהתמונה המקובלת של מלחמה רבתי. קוראי העתונות היומית נחקלים פעם בפעם, בחיבורים של מארבים, התקפות-פתע ותגרות בין קבוצות קטנות וזריזות של לוחמים מאומנים. בהודמנויות אלו באים לידי גילוי כוחות גוף ונפש, אשר לא יתוארו כלל בתנאי «המלחמה הגדולה». כדי להבין את חזיונות המלחמה הללו וכן גם את הפעולות באיוורי מלחמה קשים או «אכסוטיים» – נתון לדעת ארז המושגים האלמנטריים אשר ל«מלחמה הקטנה» בכלל. מקצת מהמושגים מוסברים בקטע הנתון בזה, מספרו של ארתור ארדרט «המלחמה הקטנה» (1935), וכן ב«מאמרי-הלואי» ובהערות העניינות הרצופות אליהם.

ארתור ארדרט

הנסיון הישן ואמצעי הקרב החדשים ב«מלחמה הקטנה»

מתוך עיון בתולדות המלחמה הקטנה במאות הי"ט והכ' אנו באים להסיק אי-אלה עיקרים מסוימים. נכונותם מוכחת הן מתוך ההצלחות והן מתוך הכשלונות. המאלפים אף הם, שנחלה צורת מלחמה זו. לכאורה, הרי אלו אמיתות מובנות מאליהן, כמעט טפלות, כדברים-שבשגרא. ובכל זאת, מן הראוי להביע אותן בבהירות גמורה, כי לעתים קרובות נשכחות בימי השלום אמיתות פשוטות, שהוכחו ע"י המלחמה; וידיעתן נקנית אחר כך במחיר רב. אפשר לחסוך קרבנות רבים, אם יושם לב לכך, ש,המלחמה הקטנה, מעצם טבעה, מחייבת כללי-קרב מיוחדים, גם בהתקפה וגם בהגנה.

וזה אשר יש לקבוע:

1. במלחמה הקטנה הוכחה ההתקפה כצורת-הקרב העדיפה.
 2. מכלל זה (הנראה כמתנגד לנסיון הטקטי של קרבות-הגנה במלחמת-העולם (1914–1918), נובעת הדרשה, שגם את תפקידי ההבטחה וההגנה יש לפתור רק ע"י אורח-קרב מובילי, המכוון לאפשרויות התקפה.
 3. החשיבות המכרעת בתפקידי-ההתקפה שב-מלחמה הקטנה נודעת לא כל-כך למספר הלוחמים ולטיב תחמושתם, כי אם לערכם הנפשי, לערמת-החבולותיהם ולזריזותם בניצול אמצעי-העזר והיתרונות הטופוגרפיים אשר למקום. על הרוב מחייב התפקיד אפילו את צמצום מספר הלוחמים.
 4. סיפויי ההצלחה של המלחמה הקטנה תלויים במשענת בטוחה לקבוצות הפרטיניויות הנודדות: אם בצורת תמיכת-סתר מאת אוכלוסיתו של איזור הקרבות, ואם על ידי אפשרות מהירה להיסמך על יחידות חזקות יותר, במקרה של פעולה בכוחות עדיפים מצד האויב. גם במה שנוגע לאספקה בתחמושת ובמצרכים, לאפשרות-מנוחה, לאיכסון פצוצים, להעברת ידיעות ופקודות – זקוקות הקבוצות הנודדות למשענת מעין זה.
- נכונותם של הכללים הנ"ל הוכחה בעבר. היהיה כוחם יפה גם בעתיד? איך תושפע המלחמה הקטנה ע"י שפע אמצעי המלחמה החדשים, וביחוד הנשק האטומטי, המנוע, גז-המלחמה והתעמולה בצורתיה החדשות?

מובן, שכל אלה ישנו את התופעות החיצוניות של המלחמה הקטנה. אולם יש לעיין בדבר, היבואו תמורה גם במהותה הפנימית, היצמצמו את תחום-פעולתה, או, אולי, ירחיבוהו. אין ערך רב לנסיון העבר, אם לא נדע להעמידו במבחן ההווה. נתחיל בשאלה החשובה ביותר: האם גם להבא תשאר ההתקפה צורת הקרב העדיפה במלחמה הקטנה? האין לחשוב שכלי-הזין האבטומטיים, אשר הגבירו במידה בלתי משוערת את ההגנה בשדה-הקרב, יפעלו את פעולתם המשתקת גם בענף-מלחמה צדדי זה?

ברור, שהציוד בנשק האבטומטי יועיל במלחמה הקטנה בראש וראשונה למגינים, ז. א. לאותם החילות, העוסקים בתפקידי ההבטחה. האש החזקה של כלי-נשק אבטומטיים מועטים (אם התחמושת נמצאת בשפע), מאפשרת לחסום שטחים הרבה יותר רחבים, מאשר בשנים קודמות. אולם פעולה הודפת וחוסמת זו של כלי-הנשק לא תוכל להשפיע במלחמה קטנה השפעה מכרעת ומשתקת כאשר במערכה רבתי. — באם ידע המתקיף לבחור באורח-הקרב הנכון! ניצול הלילה והערפל והקשיים הטופוגרפיים, המקטינים בהרבה את פעולת האש, הם הקיום האופייניים ביותר של התנפלויות פתע מוצלחות. בה במידה שיחידת-ההבטחה מצוידת בנשק אבטומטי, הרי קבוצותיה רחוקות לתפקידיהן המיוחדים—וקשה עליה להצליח במסיבות הקרב הפרימיטיביות והקדומות, הנוצרות במקרה של ראייה לקויה ושל התנפלות מפתיעה. עצמת האש של היחידה, הסומכת על רבוי נשקה האבטומטי להגנה, — עצמת אש שהושגה על יסוד חלוקת תפקידים מרחיקת-לכת בין תאיקה, — לעתים לא תעזור לה הרבה, כשיחסרו שדה-הפגיעה המתאים והראויים. אין לשכוח, שבחושך ובערפל מהוים לעתים האת והפגיון כלי-זין בעלי ערך, הנאמנים יותר ממכונת-יריה.

האפשרויות לתכסיסי-העזה, הנוצרות על ידי חשכת הלילה, כמעט שאינן ניתנות לניצול בקרב, סדיר. כאן מונעת הראייה הלקויה, המכבידה על כלי-הזין ההגנתיים, גם את המתקיף משימוש מסודר בהמוניו, ומנצל את ההצלחות החלקיות ניצול טקטי תכניתי. אולם בפעולות, המלחמה הקטנה אין חסרון זה מורגש כל כך, כי הלא מספר המתקיפים חייב להיות מוגבל בלאו הכי, מפני שכאן אין לנחול נצחונות אלא ע"י שיטת קבוצות-הלם ועירות. מטרת ההתקפה, גם היא לרוב מצומצמת יחסית, ולכן — על אף הראייה הלקויה — אפשר לשמור במידת-מה של בטחון, על הקשר שבין הלוחמים ועל הפיקוד האחיד. משום כך יש להניח, שאפילו היל בעל זיון חדיש ושפע נשק אבטומטי, לא יהיה מובטח כלל וכלל בעורפו ובאגפיו מפני מעשיהם הנועזים של פרטיזנים תוקפניים וזריזים. ומאידך גיסא, הרי אותו הציוד בכלי-זין אבטומטיים מתאימים, פותח גם בפני הפלוגות הפרטיזניות עצמן אפשרויות חדשות: הוא מרשה למספר זעום של לוחמים לפתח בריגע המכריע פעולת אש משמידה על מטרות קרובות. אמנם, רק במקרים יוצאים מהכלל אפשר לקחת מכונות-יריה לפעולות כאלו—שבמקרה חזית האויב, אף המקלעים הנם עוד כבדי-תנועה מדי; ביחוד מכבידה יתר על המידה התחמושת של מכונת-היריה. גם את טוח-הקליעה של הנשק הזה רק לעתים רחוקות עד מאד אפשר לנצל כראוי בתנאי התקפה פרטיזנית. לעומת זה, האקדח-מכונה, או התת-מקלע, אותו יש לראות, בגלל קלותו ונוחיותו, מיעוט המשקל של תחמושתו, ובגלל פעולת האש שלו, המספקת בהחלט לטוחים קצרים, כנשק האש המועיל ביותר במלחמה הקטנה.

יתרון ההתקפה במלחמה הקטנה בעינו עומד, על אף פיתוח הנשק האבטומטי ושכלולו. גם הגורם החשוב השני, התקרמות המינוע והמיכון לא ישנו בזה ולא כלום. השימוש בחילות המוטוריים, כנשק המשורין ובכוחות האויריים פורש את פעולות הקרב על שטחים רחבים, שבגבולותיהם יש ויש מקום למלחמת פלוגות, הפועלות אבטונומית ובעלות תפקידים מיוחדים. התנפלויות-פתע בקווי-העורף וההספקה הרגישים של האויב (זה מקום התורפה של צבאות משוריינים). פעולות מהאגפים ואף בגבולות ארצו של האויב - ביצוען כעת קל יותר במלחמה הקודמת. העברת החילות והתחמושת באוירונים מבוצעת כעת בנסיגנות בעלי-היקף בארצות-הברית וברוסיה, ובמלחמות הקולוניאליות האנגליות נוסתה אפילו באש הקרבות*. גייסות משוריינים ויחידות מוטוריות יסייעו במלחמה הקטנה הנערכת בשיטה תוקפנית. התנפלויות על אגפו של האויב וערפו, כפי שהן ניתנות להגשמה ע"י הגיסות החדשים קלי-התנועה, אינן צריכות כלל להיות מכוונות רק להישגים טקטיים בני-רגע. אם הגיסות המוטוריים, שהצליחו לפרוץ את קווי האויב, מורידים פלוגות פרטיזניות בעורף האויב בקרבת נקודות אסטרטגיות חשובות, שסביבתן מתאימה מבחינת התנאים הטופוגרפיים, כי אז, לא רק שהם גורמים בסגירותיהם הטקטיות לפצעים בגוף הצבא האויב, אלא גם מחדירים לתוך צומת העורקים הרגישה של מערכת העורף של האויב חידקי הפרעה מתמדת, העלולים לגרום תקלות, ובמצבים מתוחים גם סכנות קשות. המוטורים, ביבשה ובאוויר, מפורדים את הרציפות הקפואה של קווי-החזית. זה מרחיב בהרבה את שטח הפעולה הבא בחשבון למלחמה הקטנה. לאחר שהתרגלנו במלחמה הקודמת לקרב בעומק שדה המערכה ולהעלמות קווי הקלעים הרציפים, הרי יתכן שהמלחמה העתידה תפרק לגמרי את קווי החזית, עד כי הקיפם של שדות הקרב ישוה לפחות להיקף התנועה של המוטורים (מבלי לדבר כבר על הרחבה נוספת של השפעה והפרעה אויבת, באמצעות חחנות השידור, ועל ידי שיחוד ותמיכה כספית). התרחבות זו של שטח הקרב מזמינה ממש לאימוץ פעולותיה של המלחמה הקטנה.

אם אמנם נראית הרחבת שטח הקרב ע"י המינוע והמיכון וע"י הנשק האוירי כפועלת במלחמה הקטנה לטובת המתקיף בעיקר, הרי אין גם לשכות, עד כמה מועיל השימוש במוטור גם בתגובה למלחמת הכנופיות: כמובן, רק במידה שתגובה זו נעשית בצורה הנכונה, כלומר מתוך תנועה ומתוך התקפה ורדיפה החוזרת ונשנית. אם יחידה מסוימת, שהוטל עליה להבטיח דרך ידוע בקו העורף או קטע-ספר מסוים, תשכיל לשלב את קלות-התנועה של המוטור עם כוח-האש החזק של הנשק האבטומטי, יכול תוכל לשתק את חזיונות המלחמה הקטנה בשטחים רחבים, או לפחות, לצמצם מאד את סיכויי הצלחתם. במלחמה עם הכנופיות נודעת חשיבות רבה לכוח האוירי. בשנים שלאחר מלחמת 1914-1918 הוכיחו יחידות אויריות כמה וכמה פעמים את ערכן הרב, כנשק רבי-הפעולה של גייסות חדישים נגד קלעים חפשיים** וכנופיות. השימוש במטוסים מגביל את האפשרויות לניהול מלחמה קטנה. אמנם השימוש במטוסי-קרב מודרניים ובמפציצים במלחמה עם פרטיזנים נתקל לעתים קרובות בקשיים מוחשיים. מהירות

* המתבר לא יכול היה, כמובן, לחזות מראש את השימוש המתרחב והולך באספקה אוירית במלחמת-העולם הראשונה וכן את התיאום בין כוחות משוריינים וכוחות האוויר, באספקה וכיוצא, במלחמת 1914-1918. המערכת.
** Franc-Tireurs - מונח שנתקבל לגבי הפלוגות הפרטיזניות של צרפתים במלחמת גרמניה-צרפת ב-1870/71. המערכת.

הטיסה הגדולה מונעת כמעט מהמשקיף את האפשרות להכיר כנופיות קטנות, המשתמשות במחסה בתבונה ובזריזות. קשה לו גם להבחין בין אלו לבין פלוגות הסיוור של מחנהו הוא. טיסת הצלילה, שאין להמנע ממנה - במלחמה הקטנה, מקשה על כיוון הקליעה. אולם אפשר למנוע בעד הקשיים האלה, אם לגיסות ההבטחה יצורפו בקביעות מטוסים בעלי תכונות מיוחדות, היינו מהסוג "אבטוג'ורו". הללו עולים, בכל המובנים, על שאר טיפוסים המטוסים, לגבי התפקידים המיוחדים שבמלחמה הקטנה. הם יכולים להאיט ולהנמיך טוס במידה הדרושה למסייר ולמשקיף. הם יכולים, בלי קושי, לרדת גם בשטחים מבוטרים, כדי להוריד משמרות משטרה או נשק ותחמושת. אם יצוידו בורקור או בכדורי-הארה חזקים, יצלחו אף לפעולות-לילה. שריון קל מבטיח אותם מפני פעולת האש של הכנופיות שכוחה אינו רב. במקרה שיפגע המוטור או הטיס, גם אז עוד יוכל האבטוג'ורו לרדת מבלי להתרסק. קקום שמטוס מסוג אחר יתנפץ לקרקע. חולשתם של מטוסי האבטוג'ורו, שאין הם יכולים לעמוד בפני איוורוני הציד של האויב, הלא אין לה כמעט חשיבות כל עוד הם פועלים נגד כנופיות חסרות כוח איוירי ונמצאים בתחומי העורף של ארצם הם.

על ידי ציוד של גיסות-השמירה בשטחי תחבורת-העורף ושטחי-הספר במטוסים מיוחדים כאלה, משתחררים כוחות חזקים של חיל הרגלים ושל החיל המשורין לתעודות חשובות יותר.

ערכם הרב של הנשק המשורין והמטוסים לתגובה מהירה ופעילה נגד כנופיות מלמדנו שגם מרכבות-קרב ואיוורונים מיושנים אינם חסרי-ערך בשביל הצבא. הם יכולים לשרתו שירות חשוב, כהבטחה מובילית של העורף: של קווי-התעבורה לנקודות המשען ושל המחסנים ובסיסי-התעופה, בפגותם ע"י כך טיפוסים רבי-ערך יותר לשימוש אוסרטיבי.

הגברה זו של הכוח הקרבי ע"י המנוע והשריון תקל בהרבה על הגיס, שעליו להבטיח את קוי התחבורה שבעורף. כאמור, התנאים בקווי-האספקה של הצבא רב-המינוע, מגרים ממש להתנפלויות: חמרי הדלק צריכים לזרום ללא הפסק מהעורף לחזית, כדי שהרכב המשורין והיחידות המוטוריות והאוויריות תהיינה מוכשרות לתנועה ולקרב; כל התלקחות של מלחמת כנופיות בזרם רגיש-אש זה, או בקרבת מרכזי-החסנה חשובים, פירושה - סיכון קשה מאד לנשק ההכרעה של האויב. הקושי בהבטחת כמויות הדלק העצומות הולך וגדל, בה במידה שהגיסות המשוריינים וצבא-ההלם הממונע מעמיקים לחדור לתוך מחנה האויב ומאריכים ע"י כך את קוי האספקה. יש גם להביא בחשבון, שהטיפוח הרב של סוגי הנשק המיוחדים, ובתוכם גם של פלוגות הצידי-הצלפים כרעיונו של לידל הרט, עלול ליטול מחיל הרגלים הרגיל - אשר יוסיף גם להבא להיות הכרחי לתפקידי-ההבטחה הבלתי-אמצעית - יותר ויותר כוחות, ודוקא מן המוכשרים והמעולים ביותר. יש אומרים, שבזמן הפלישה לחבל הרוהר (1923) כבר עמדו הצרפתים לעתים בפני קושי במציאת משמרות ההבטחה ההכרחיים, אם כי הדרכים היו גדושות שדרות של יחידות-משוריינות רבות-ערך. קשיי האספקה של הצבא-הממונע פותחים, איפוא, פתח למלחמה הקטנה, ונותנים למתקיף - ואף לפחות במספר ובזיון - אפשרויות

* איוורונים, המסוגלים להמראה ולירידה ללא פרוץ-קרקע, בקו-אנכי כמעט, וסיסתם - אטית - המערכת. ** ראה "עזידו של חיל הרגלים" מאת לידל-הרט.

לפציעה מוחשית באויב המשורין*. הרי שאין המוטור מבטל את האפשרויות
למלחמה הקטנה, אדרבא, במובן מה הרי הוא מרחיב את הכלל בדבר יתרון
ההתקפה, ומאשרו מחדש.

פחות ברור, האם השימוש בגזי-מלחמה יועיל יותר לכנופיות המתקיפות או
למתגונן מפניהן. בדרך כלל יש להניח, כי הן בפעולות-ההתקפה והן בתפקידי-
ההבטחה שבמלחמה הקטנה לא ימלאו הגזים תפקיד רב. במערכת-ההגנה אין
מקום לשימוש בגזים אלא בתחומי-הספר. כאן, אמנם, עלול הגז להיות לנשק
רב-פעולה עד למאד, אשר יקל - לפחות לזמן מה - על משמרות-ספר מעטים
וחלשים בזיונם, את תפקידם הקשה. אולם בעורף, בארצם-הם, לא יוכלו גיטות-
ההבטחה להשתמש בגזים נגד הכנופיות והפלוגות הפרטיזניות אלא במקרים
יוצאים מן הכלל. אכן, בגלל הקשיים בהובלת הגזים תאלצנה גם הכנופיות לותר
על האמצעי החמור של הטלת אינפקציות (זיהום) חשאיות במחסנים, במקומות-
החניה ובדרכים שבקורף האויב. מובן, כי אפשרית הטלה כזאת של חמרי הרעלה
ע"י חילות משוריינים, שפרצו מעבר לחזית האויב ופושטים בעורפו. אולם, ממש
כאשר המטרת גזים מאוריינים, כך אין גם הדבר האחרון נכלל במושג, מלחמה
קטנה במובנו הצר. ניתן, איפוא, לומר, שחוץ מבקרבות-ספר ובשעת נסיגה, לא
יעבב השימוש בגזים את הפעולה התוקפנית של מלחמת הכנופיות במידה ניכרת,
אף גם לא יקדמנה בהרבה.

גם לעתיד לבוא לא ישתנה, איפוא, החוק העיקרי של המלחמה הקטנה:
במלחמת הכנופיות והפרטיזנים תוסיף ההתקפה המעוזה להיות צורת הקרב העדיפה.
יוצא מזה, שאף ההגנה מפני מלחמת הכנופיות צריכה למוביליות רבה. גם הצד
המתגונן צריך-לחפש הזדמנויות להתקפה, להוסיף תמיד ולהכות, ולא להרתע מפני
החשש פן תהיינה אלו, לעתים, מכות-סרק לתוך חלל האויר. גיס, שינסה למלא את
תפקידי ההבטחה במלחמה הקטנה** ע"י אמצעי הגנה גרידא, יקבל בהכרח מכה
אחרי מכה, - והוא ידמה בזה למתאגרף הנאבק בחושך ומבקש להתגונן מפני
התקפות מתנגדו רק ע"י פגזות. ערך הדהמת האויב, האפתעה ומהירות-הבזק
עולה על כובד הזיון בקרבות כגון אלה, - כך מלמדנו הנסיון ההיסטורי. כל
המצטמצם במלחמה הקטנה בהגנה גרידא - הרי זה מפסיד! שום
התקדמות בתכניקת-הנשק לא תשנה מעובדה זו אף במשהו.

קבענו, שכמעט לעולם לא כדאי להשתמש ביחידות-צבא
גדולות לשם ביצוע התנפלויות-פתע, ככל שהכנת הפעולה מחושבת
ומתוכנת יותר, כן היא דורשת פחות אנשים לביצועה. פלוגת-הלם קטנה, המבצעת
התנפלות שנשקלה והוכנה יפה, מפחיתה ע"י עצם קטנותה את אפשרויות האנדרלמוסיה
בתוכה, ומגדילה בזה את סיכויי ההצלחה. פעולות, הזקוקות למספר גדול של
לוחמים, אינן מתאימות מעיקרן לתנאי המלחמה הקטנה, ועלולות להביא כליה על
המתקיף. שכרה של התקפה מעין זו יוצא כמעט תמיד בהפסדה.

* השמרת הריביוניות הרוסיות ה 163 וה 44 בקרב טואומוסלמי בפינלנד הנה נופת תוחך לכך. - המערכת.
** גם משמר הספר, במשמע!

פעולת אמצעי-המלחמה החדשים אינה מבטלת את הכלל הזה, כי אם מחזקת אותו. המונים צפופים מהוים את המטרה החביבה ביותר של הנשק-האבטומטי. זה יהיה נכון לגבי המלחמה הקטנה, כאשר לגבי מערכה בשדה פתוח. פלוגת-הלם קטנה, בהקצאה בעורף האויב, תדע לנהוג בוהירות יתרה ותשתדל למלא את שליחותה בכל הערמה הדרושה. לאחר ביצוע ההתנפלות יקל לקבוצה הקטנה, יותר מאשר לפלוגה גדולה, ל-הגמס בתוך הסביבה, ואחרי כן, בתנאי מול-מה, להגיע אל מערכות מחנה היא. וגם זאת: בתוך ההמון הגדול אין הלוחם-היחיד מרגיש במידה כזאת את הצורך למתוח את חושיו, ולהגביר את עירותו ואת זריזותו עד לקצה גבול האפשרות. ההשענות הנפשית על ההמון, והלך הרוח העדרי הנובע ממנה, יוצרים ביחידה הגדולה הרגשת-בטחון מוטעית, העלולה להוליכה לאבדון בפני כלי-הזין האבטומטיים של האויב. ההרגשה העדרית אף מכשירה את נפש האדם לקליטת רוח-הבהלה, וזו מביאה, במלחמה הקטנה, כליה ללא רחמים. ולבסוף, הרי אין כמעט אפשרות לפלוגה גדולה להסתתר בעורף האויב לאחר מילוי תפקידה. ככל שתגדל הפלוגה הנעה כן יעלה גם מס-הדמים שעליה להביא לנשק האבטומטי של האויב. פעולות הוקקות למשתתפים בהמון, תכניתן מוטעית מלכתחילה - כלל זה יתאמת ב,מלחמה הקטנה של המחר עוד יותר מאשר בעבר. יש להניח, שההתחשבות בנשק האבטומטי של האויב תמנע ממילא כל הרהור בתכניות-שוא כאלו. גם הנשק המשורין והכוח האוירי של האויב מוסיפים לפרו-בלימטיותן של פעולות המוניות מעבר לחזית האויבת. קבוצת לוחמים קטנה יכולה לנצל יפה את התנאים הטופוגרפיים של המקום - כל עוד רכב-הקרב ומטוסי-התצפית של האויב לא יראוה ולא יפגעו בה. אך גידולה של הפלוגה הנעה תקל על סוגי הנשק המהירים האלה לגלותה, ולפגוע בה פגיעות-מות. יש איפוא להזהר, שהאפשרות התכנית של העברת יחידות יותר גדולות, על ידי מטוסים או בעזרת גיסות מוטוריים משוריינים, אל מעבר לחזית האויב והורדתן בעורפו, לא תגרור מחשבות ותכניות מוטעות. לוחמים מועטים, אם הם מחוננים ומצוידים ציוד משובח, משיגים בעורף האויב הרבה יותר מהיחידה הגדולה, אשר גשארת-תלויה באויר, ומאפשרת לאויב לכתרה מכל הצדדים ולהשמידה באש.

ועתה לכלל האחרון, שלפי נסיוננו ההיסטורי איננו קל-ערך כלל: בלי השענות על גיס מסודר או בלי עזר מצד האוכלוסיה, אין לה למלחמה הקטנה כל סיכויים להתמיד ולהצליח! אמיתיות הכלל הזה בעינה עומדת. אמנם, המנוע הגדיל בהרבה את אפשרויות השענותן של הפלוגות הפרטיזניות. קרוב לודאי, שבמקרים רבים יבצעו הפרטיזנים את פעולותיהם בעזרת המוטור. במקרה שהמלחמה תתחיל במפתיע, עוד לפני שהושלמו סידורי-ההתגוננות ההכרחיים, פתוחים הגבולות בפני פשיטות מעמיקות כאלו. בסטדיה יותר מאוחרת של המלחמה אין לכנופיות-המוטור הארעיות הללו כמעט כל סיכויים להצלחה בעורף המתנגד כשיחס תושביו הנו יחס איבה אליהן. אולם, בארץ ששם יש מקום לקוות לעידוד ותמיכה מצד המוני האוכלוסין, יוסיף השימוש בכלי-רכב מוטוריים לפלוגות הנודדות יתרונות עצומים גם בהמשך המלחמה. המוטוריוזיה כאמצעי עזר, מקילה על צורת מלחמתן: - להופיע במפתיע, להכות במהירות הבזק, ולהעלם מיד. על כן ברור, שהפלוגות הפרטיזניות תנסינה להשתמש בארצן הן במכונות, לפחות במידה שיספיק להן הדלק.

אולם בארץ האויב נאלצות קבוצות ההלם של המלחמה הקטנה לותר על יתרונות המנוע הבלתי משורין. מיד לאחר שתחיל פעולה נגדית רצינית. יש אמנם אפשרות להעביר את הלוחמים אל מעבר לחזית האויב באוירונים בעזרת סוככי-נפילה או, טוב מזה, ע"י אבטוג'יורו וכשהתנאים נוחים לכך, — גם בליות כלי-רכב משוריינים הפורצים להם דרך, — ולהורידם בקרבה למטרת התקפתם. ע"י כך נחסך הצורך בתנועת-ההתקרבות. גוזלת-הזמן והמסוכנת, אל איזור הקרב שנועד עבורן. השטח למלחמת הכנופיות גם בארץ האויב, מתרחב במאוד ע"י כך. במיוחד נכון הדבר לגבי שטחי אוכלוסיה קלושה, ועם אפשרויות מחסה מספיקות. אולם, אך במקרים נדירים ביותר יוכלו כלי הרכב המשוריינים, שערכו מסעי-התקדמות מעין זה, או האוירונים, להקל ללוחמים לשוב חזרה אל מחניהם. לאחר הפעולה שהצליחה יצטרכו הלוחמים, עתה כאשר בעבר, לנסות להגיע חזרה לגיס שלהם רק בכוחם הם. ללא כל עזרה. רק ברוב זהירות, תבונה והתמך יעלה הדבר בידם. תמיד ימצאו לוחמים אשר לא ירתעו גם מפני סכנה כזאת. אך המפקדה העליונה חייבת לדעת מראש, כי פעולה בעומק ארצו של האויב, אף אם תצלית, עלולה תכופות להסתיים באבדן הקבוצה המבצעת. אין על כן הצדקה להטלת קבוצה נודדת כזאת בעורף האויב. אלא אם ההפסד, הבטוח כמעט, בלוחמים המעולים יש לו גמול בהישגים רבי-ערך. במובן זה אפשר להשוות את השימוש ב"פלוגות-ציד" כאלה לשימוש בסירות-טורפידו במלחמת-הים.

מסעות מרחיקי-לכת של פלוגות חלשות מסתיימים במוקדם או במאוחר בהשמתן, ביחוד באותם המקרים שאוכלוסית השטח הנה בעיקרה אויבת או אפילו אך חסרת-אדה. רק עזרת האוכלוסין מאפשרת להן הצלחות. תפקיד התעמולה, איפוא, לעורר בין תושבי הארץ הלך-רוח אוהד למלחמת הפלוגות הפרטיזניות של צדם הם, ומאידך גיסא לקוממם נגד כנופיות האויב. וכן יהיה על התעמולה למוטט את רצון-המלחמה של האוכלוסיה בעורף האויב. המלחמות בעתיד תגלינה צירופי-מלחמה ופוליטיקה אשר מלחמתנו האירופית לא היתה רגילה להם. ניגודים גזעיים ומעמדיים חריפים. החשופים כבר בימי שלום, עלולים לבתר את אחדותם הפנימית של כמה וכמה מְבַנְי־מדינות בתקופת מלחמה. לעתים די במכת-בזק אמיצה אחת בעורף בשביל שתתלקח אש המרד המהבהבת מוזן רב, ועל ידי כך יפְּבְלו כוחות ניכרים של הצבא, תסוכן אספקתו ותגְרַמְנָה תוצאות אסטרטגיות שלא קל לשערן. יש, איפוא, להביא בחשבון שמלחמת הפלוגות הפרטיזניות והתעמולה תעבודנה יד ביד באיזורים בהם אהדת התושבים איננה בטוחה. תעמולה נכונה תצלית בהרבה מקרים ליצור קני-מרד בלב-מולדתו של האויב ובקוי-התעבורה שלו. שירחוש אהדה לפלוגות הפרטיזניות. הנסיון ההיסטורי הוכיח, עד כמה חשובה האפשרות להשען על-האוכלוסיה או, לפחות, על קבוצות מסוימות בתוכה, בשטח הקרבות. גם בעתיד תזקק המלחמה הקטנה לתמיכה ולעידוד מצד שכבות העם הרחבות.

ואלו מסקנותינו לגבי המלחמה הקטנה:

- א. יתרונה של התקפה במלחמה הקטנה;
- ב. הדרישה הנובעת מזה, שגם במילוי תפקידי ההבטחה יש לשאוף למיתוד של התקפה;
- ג. המלחמה הקטנה מפחיתה יחסית מהמשקל המוחץ של מספר הלוחמים ושל הצידוד הכבד.
- ד. היא צריכה בתמיכתן של שכבות רחבות;

ותצוין גא עוד עובדה אחת, אשר הצביעו עליה כבר לפני מלחמת העולם
 1914-1918. „המלחמה הקטנה“ עלולה רק אז להצליח, כשמספר הפרטיזנים הפחותים
 במספרם מאויבים, ימלאו את המגרעת הזאת, ולו גם במקצת. עיי שליטה מוחלטת
 בכלי-זינם, המותאמים יפה לתפקידם. רק עמים הרגילים-לנשק מוכשרים לנהל מלחמה
 קטנה תוך ההתמדה הדרושה. התנאי ההכרחי הזה, אהבה לנשק ושליטה בו, חסר
 לעתים תכופות אצל אומות בנות תרבות גבוהה; בשבילן קיימת אפשרות אחת
 לתקן את המעוות: השירות בצבא עממי. באין אסכולה צבאית יסודית לדור
 הנעורים של עמ-תרבות, תהיה ממנו והלאה ההצלחה במלחמה הקטנה — כאשר
 גם בכל צורה אחרת של הגנת ארצו.

ד"ר ישראל בר

תכסיסי-גארילה — להלכה ולמעשה

(הערות והארות לספר „המלחמה הקטנה“ לארתור אָרְהַרְדְס)

ישראל בר הוא יליד וינה. היה חבר השוצבונד עד זמן פיזורו
 בפברואר 1934. ביולי 1934 לקח חלק בדיכוי של המרד
 הנאצי כחייל של המיליציה האוסטרית הממשלתית. ב-1935
 סיים את לימודיו בביהיס הממשלתי לסגני-קצינים, וב-1936
 גמר בית-ספר לקצינים. ערב כיבוש אוסטריה עיי הנאצים
 הגיע לדרגת אוֹבֶרְקוֹרְנֶט, ושימש כסגן-מפקד פלוגה. השתתף
 בפעולה ציונית מ-1935. — המערכת.

ענף „המלחמה הקטנה“ בתורת הצבא והמלחמה הוא, אולי, הנושא המענין
 ביותר את תושבי הארצות בעלות אופי מדברי-למחצה. כל ארץ יוצרת צורות
 מלחמה מיוחדות לה — ליד השיטות הכלליות של הנהלת המלחמה — בהתאם לתנאיה
 הגיאוגרפיים המיוחדים והנטיות החברתיות והנפשיות של תושביה. לא מקרה הוא,
 שצבאות רוסיה רחבת-הידיים ורבת-האוכלוסיה מעדיפים עד היום הזה להשתמש
 במלחמה בהמוני חיילים ובכמויית עצומות של חמרים; לא במקרה הצטיינה צרפת,
 המהווה בסיס מוצק בעל תחומים טבעיים, בהקמת ביצורים ובהגנה עליהם מימי וזבאן *
 ועד ימי מגינו; ולא מקרה הוא שהמיליטריוז הפרוסי — שחסרו לו התחומים
 הטבעיים הקובעים הגנה סטטית-אורגנית — נטה תמיד אל הכלל שנקט-פרידריך
 השני: «*Attaquez, attaquez toujours*» („התקיפו, התקיפו תמיד!“). ויש ארצות
 שבהן היתה „המלחמה הקטנה“ מזה אלפי שנים לצורת-המלחמה הטבעית: בארצות
 מסוג זה נאלצו אפילו צבאות סדירים בעלי ציוד חדיש, כגון הצבא הבריטי, להיזקק
 לתכסיסי „המלחמה הקטנה“ — כפי שמעידים תיאוריהם של הגנרל-לייטננט ויול
 והקפטן פולס ממלחמת 1914-1918 בארץ-ישראל ובסביבתה. וכן הנסיון שנרכש כאן
 בתקופה שלאחרי מלחמת-העולם. משום כך ראוי לתשומת-לב רבה ומעמיקה ביותר

* שר צבא צרפתי אשר הקים שרשרת ביצורים סביב צרפת באמצע המאה ה-XVIII.